

Fra: Øyvind Blom[oyvind.blom@blomsea.no]
Sendt: 13.05.2022 14:27:03
Til: EPOST Kystverket, Post[post@kystverket.no]
Tittel: Klage - sak nr. 2021/10552-7 Blom Fiskeoppdrett AS

Vedlagt klage i sak: sak nr. 2021/10552-7

Blom Fiskeoppdrett AS

Øyvind Blom
CEO - Daglig leder
Mob: (+47) 91 38 10 67
ob@blomsea.no
www.blomsea.no

Blom Fiskeoppdrett AS - Blom Settefisk AS – Vik Settefisk AS

Til Kystverket

post@kystverket.no

Klage på Kystverkets avslag om etablering av nytt akvakulturanlegg ved Skjelanger i Alver kommune

Vi viser til brev datert 14.03.2022 sak nr. 2021/10552-7, hvor det blir gitt avslag på søknad om etablering av ny lokalitet for akvakultur ved Skjelanger i Alver kommune. Vi viser også til brev datert 01.04.2022 hvor det blir gitt utsatt klagefrist til 13.05.2022.

1 Bakgrunn for søknaden

Blom Fiskeoppdrett AS meldte innspill og interesse for ny akvakulturlokalitet på nordsiden av Skjelanger da Manger kommune begynte arbeidet med revidering av kommuneplanens arealdel tilbake i 2015. Planarbeidet strakk ut i tid, mye på grunn av forvaltningsmessige uenigheter rundt det foreslåtte akvakulturområdet ved Skjelanger. Da planen var endelig vedtatt av KMD 26.06.2021, satt Blom Fiskeoppdrett i gang de nødvendige forundersøkelsene for etablering av ny lokalitet. Samlet søknad om lokalitetsklarering ble sendt på høring 09.12.2021.

1.2 Om søknadsprosessen og avslaget fra Kystverket

I høringsperioden ble Blom Fiskeoppdrett kontaktet av Kystverket som da presenterte problemstillingen med mulig arealbrukskonflikt. I den pågående dialogen fikk man inntrykk av at Kystverket ønsket å vurdere problemstillingen nærmere, og undersøke om den omsøkte plasseringen av anlegget var i konflikt med de interesser som Kystverket skal ivareta, eller om det var mulig å komme frem til en løsning som ivaretok alle parter interesser. Det ble foreslått et møte mellom Blom Fiskeoppdrett og Kystverket for å se på mulighetene for å finne en løsning med justering av anleggsplassering. På tross av dette, og uten at det omtalte møte hadde funnet sted, avsto Kystverket søknaden om lokalitetsklarering i brev datert 14.03.2022.

Som følge av avslaget tok Blom Fiskeoppdrett igjen kontakt med Kystverket og etterspurte mulighetene for dialog rundt justering av ønsket anlegg, med formål om å komme til en løsning som kunne fungere for alle parter. Kystverket uttrykte seg positivt til dette og 31.03.2022 ble nytt forslag til plassering av anlegg (alternativ B jf. figur 2) oversendt. Den nye plasseringen er trukket lenger ut mot neset og det blir dermed romsligere i sjøarealet inne i Mangersfjorden. Ut ifra avgrensingene i arealplanen er det ikke mulig å trekke anleggsområdet ytterligere utover, ettersom man da kommer utenfor formålet hvor akvakultur er tillat. Dette er grundigere gjort rede for i punkt 4 under.

Kystverkets lostjeneste vurderte det nye forslaget og i epost datert 04.04.2022, ble det konkludert med at også den endrede plasseringen av anlegget ville komme i konflikt med de interesser Kystverket skal ivareta og dermed ikke kunne godkjennes.

Ettersom Blom Fiskeoppdrett og Kystverket ikke har kommet til enighet, og vi er uenig i Kystverkets vurderinger, påklager vi nå vedtaket jf. fvl § 32.

2.Hovedanførsler

Blom Fiskeoppdrett AS vil anføre at Kystverkets vedtak ikke har nødvendig faktisk og rettslig begrunnelse, og vedtaket er i realiteten en omkamp knyttet til godkjennelsen av område for bruk til akvakultur. Som det fremkommer i vår gjennomgang, jfr.pkt. 3, ble det gjennomført en omfattende prosess før området ble godkjent for akvakultur. Kystverket kom i denne forbindelse ikke med noen innsigelser til planen, som var

gjenstand for en konsekvensutredning og vekting mot andre interesser. Når Kystverket kommer med en innsigelse som de facto vil hindre enhver bruk av området til akvakultur, så er det en innsigelse som skulle vært fremmet og blitt behandlet under planprosessen.

I henhold til Kystverkets vedtak har Kystverket kun benyttet historiske trafikkdata fra en begrenset periode før området ble godkjent til akvakultur som kilde for sin konklusjon inntatt på side 9. Kystverket ser ikke ut til å ha innhentet noen sakkyndige vurderinger eller annet saksgrunnlag som kan angi om det er en faktisk fremtidig problemstilling om slep av oljeplattformer ikke kan gjennomføres i fjorden om det blir plassert et oppdrettsanlegg som omsøkt eller ikke. Det fremkommer av forvaltningsloven § 17 at forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt som mulig opplyst før vedtak treffes. Når Kystverket kun bygger på historiske data uten at de som benyttet fjorden ikke måtte forholde seg til et oppdrettsanlegg, så har Kystverket ikke oppfylt lovens krav til forsvarlig saksgrunnlag. Som det vil fremkomme av gjennomgangen nedenfor, er det fortsatt et stort areal disponibel for eksempel for slep av oljerigger

I tillegg kan det se ut til at Kystverket har lagt til grunn at det foreligger krav til sikkerhetsavstand rundt oljeplattformer under slep eller midlertidig opphold. Det er ikke korrekt.

Det vil også bli anført at avslaget er i strid med etablert forvaltningspraksis. Vedtaket inneholder heller ikke en avveining mellom de ulike interesser som kan foreligge ved bruk av det aktuelle areal, hvilket også er i strid med grunnleggende forvaltningsprinsipper.

3 Innledende merknader-historikk

Planprosessen for tidligere Meland, nå Alver kommune, var omstridt i forhold til opprettholdelsen av akvakulturområdet ved Skjelanger. Prosessen gikk over flere år og det var knyttet innsigelser fra ulike myndigheter før saken ble endelig avklart av KMD sommeren 2021. Gjennom denne omfattende planprosessen har ikke Kystverket uttrykt problemer med akvakulturområdet, eller fremmet de særskilte slepe- og opplagsinteressene for offshoreinstallasjoner som nå blir presentert.

Området er satt av til flerbruksformål- fiske, ferdsel, friluftsliv, natur og akvakultur (FEFIAKFR_1) og det var under hele planprosessen omtalt som et område hvor man ønsket å etablere et eller flere nye akvakulturanlegg. Ut ifra saksgangen med den kommunale planen burde det være klart for Kystverket at et anlegg ville bli omsøkt innenfor dette området. Ut ifra dette er det uheldig at Kystverket ikke har presentert motforestillinger tidligere, slik som plan- og bygningslovens system (pbl. §§ 3-2 og 5-4) og Kystverkets egne instruks legger opp til, (jf. Farledsnormalen- instruks for Kystverkets planlegging, prosjektering og vurdering av arealbehov for farled).

«Kystverket skal ha en aktiv planmedvirkning og arbeide for at sikkerhet og fremkommelighet på sjøen, herunder havn så tidlig som mulig blir et tema i offentlige planprosesser.»

Dersom dette sjøarealet var viktig for Kystverket og de interessene de er satt til å ivareta, skulle dette vært fremmet i planprosessen. Den særskilte bruken som Kystverket beskriver hvor det ikke bare er sleping, men også testing av komponenter på offshoreinstallasjoner, går utover det ordinære ferdselsformålet. Ettersom den beskrevne bruken er arealomfattende og krever relativt eksklusivitet burde bruken bli avklart, konsekvensutredet (KU) og sett i en større sammenheng med øvrig arealbehov- og bruk i området. Dersom en næring skal kreve en slik eksklusivitet, er det i samfunnets interesse at bruken er arealavklart, slik at man ikke bruker unødige ressurser på å legge til rette for annen bruk.

Blom Fiskeoppdrett AS bestrider ikke at Kystverket skal vurdere og kan treffe negative vedtak om plassering av anlegg i godkjent akvakulturområde, selv om Kystverket ikke har hatt innsigelser i selve planprosessen. Men det forutsetter at det foreligger konkrete veldokumenterte faktiske forhold knyttet til for eksempel plassering av anlegget i den enkelte søknad. I dette tilfelle fremkommer det av Kystverket sin begrunnelse at området ikke kan benyttes til oppdrett med grunnlag kun i historiske trafikkdata for en begrenset periode. Kystverket har da ikke foretatt en generell vurdering av Blom Fiskeoppdrett AS sin søknad, men lagt ned et generelt forbud mot

bruk av området til akvakultur. Kystverket prøver da de facto å overprøve en demokratisk lovbestemt prosess, hvor endelig vedtak er truffet av departementet. Det har Kystverket ikke nødvendig lov hjemmel til å gjøre.

4 Arealformål som gir rett til omtalt bruk

Ut ifra beskrivelsen om bruken av området og arealbehovet er det naturlig at dette arealet skulle vært fremmet som et viktig farledsområde med egne formål og bestemmelser. De mest nærliggende arealkodene som burde vært benyttet her er *6100 Farled* (enbruks) eller *6310 Viktige ankrings- opplagsplasser* (jf. veiledning til forskrift om kart. Stedfestet informasjon, arealformål og digitalt planregister). Ettersom Mangersfjorden tilsynelatende også er en viktig nødhavn, burde markering for *nødhavn* med fordel blitt lagt til i sjøkartet.

Dette harmonerer med Kystverkets egen veiledning i Farledsnormalen, hvor lik aktivitet som i Mangersfjorden er beskrevet.

«Ved bygging, vedlikehold, ombygging, sertifisering eller annen midlertidig oppankring av offshoreinstallasjoner, er det behov for egnede sjøområder hvor installasjoner kan fortøyes eller ankres opp..].slike områder holdes fri for kabler og ledninger eller faste og midlertidige installasjoner i overflaten og i vannsøylen.»

Videre er denne typen bruk omtalt som planformål under andre bruksområder.

«Deler av sjøtrafikken som har en særskilt bruk kan være hensiktsmessig å sikre med mer presise formål enn formålene ferdsel eller farled. Særlig aktuelle formål er:

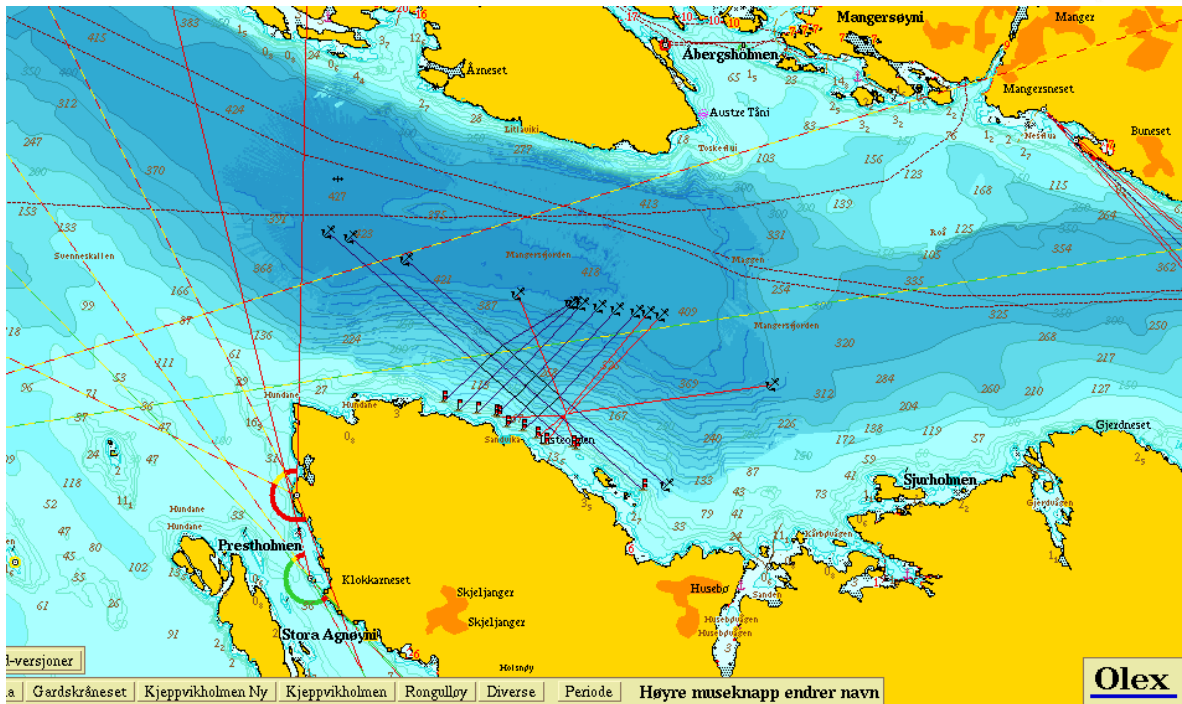
- Viktige ankrings-/opplagsplasser for offshoreinstallasjoner (riggområder).»

Når Kystverket nå krever sin rett til eksklusiv bruk av et stort sjøområde, er det å forvente at arealbruken er avklart, og vi stiller spørsmål ved om den omtalte bruken er omsøkt i henhold til § 14 h) i Havne- og farvannsloven, og i tilfelle hvilke vurderinger opp imot andre næringsinteresser i området som er lagt til grunn.

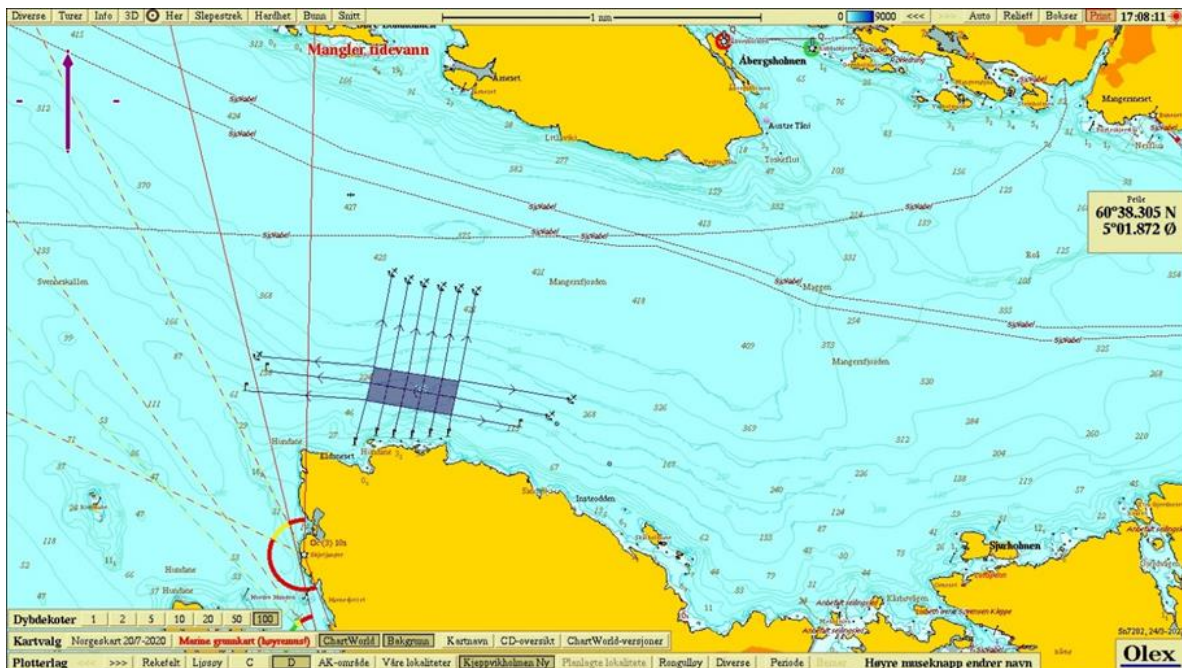
5 Tilstrekkelig areal

Kystverket vurderer anleggets plassering i forhold til god fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet. Akvakulturanlegget vil oppta deler av farledsarealet biled (2264 Radfjorden), men hvorvidt dette utgjør en stor negativ konsekvens for den frie ferdselen i fjorden er grunnlag for diskusjon.

Mangersfjorden mellom Skjelanger i sør og Åbergsholmen i nord er omtrent 2 km bred, med store dyp og uten grunner eller holmer. På nordsiden ligger akvakulturanlegget Toska sør, men også rundt dette er det god passasje. Den generelle skipstrafikken er ikke fremhevet som hovedargument for Kystverkets avslag og det vises generelt til skipstrafikk i området. AIS-sporingen fra Kystdatahuset viser riktignok noe overlapp fra området hvor akvakulturanlegget er omsøkt, men da det pr. i dag ikke er noe hinder for seilas i område, er det naturlig at skipstrafikken bruker hele arealene som er til rådighet. De eksakte sporingsstrekene må ikke forveksles med at det dermed er særlig konflikt for den generelle skipstrafikken. Dersom lokalitet etableres ved Skjelanger ved den opprinnelige plasseringen (alternativ A), eller det alternative forslaget lenger ute på neset (alternativ B) vil det fortsatt være 1,5 km fritt seilingsareal til rådighet på det smaleste punktet.

Figur 1 Alternativ A med fortøyninger. Det opprinnelige omsøkte akvakulturanlegget.

Figur 2 Alternativ B med fortøyninger.

4.1 Toska Sør- Likhetsvurdering

Kystverkets godkjenning av akvakulturanlegget ved Toska sør, og klagevurderingen som ble gjort i forbindelse med den klareringen, viser at hensynet til skipstrafikken ikke blir skadelidende dersom akvakulturanlegg plasseres i ytre deler av farleden (jf. sak 2016/6579-15 datert 05.12.2017).

«Kystverket vurdere anleggets plassering i forhold til god fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet.

I det tilgrensede sjøområdet hvor anlegget søkes lokalisert er det registrert biled 2264 Radfjorden som går gjennom Mangersfjorden og Bognestraumen. Denne farleden er gjennomseilings led til Bergen og blir blant annet benyttet av hurtigruten. Det er til tider sjøtrafikk med stor tonnasje som skal til industrihavnene Eikefet, Eidsneset og Vaksdal. Anleggets nye plassering vil skape mer plass for disse fartøyene, og man unngår store kursforandringer når de seiler forbi anlegget.»

Videre sier vedtaket:

«Etter at anlegget er redusert i størrelse og det er foretatt justert plassering av anlegget, er Kystverkets vurdering at det vil være tilstrekkelig sjøareal igjen til vanlig og påregnelig sjøtrafikk i Mangersfjorden.»

Når man legger samme vurdering til grunn, burde samme vurdering også gjelde for Blom Fiskeoppdrett sine planer ved Skjelanger. Den omsøkte plasseringen i alternativ A vil være til svært liten hinder for skipstrafikken. Dersom Kystverket likevel mener at den plasseringen er problematisk, ber vi om at dere ser nærmere på den alternative plasseringen (alternativ B), da den ligger lenger ute, i ytterligere åpnere farvann.

6 Konflikt med annen næring

Kystverkets hovedankepunkt mot etablering av akvakulturanlegg ved Skjelanger er arealkonflikten i forhold til Mangersfjorden som nødhavn og venteområde for store slep, og test av offshoreinstallasjoner. Ut ifra trafikkanalysen som Kystverket har innhentet fra Kystdatahuset er det klart at området faktisk har blitt brukt til lagring og sleping av offshoreinstallasjoner de siste fire årene. Analysen viser at det i snitt er to seilinger pr. år der det foregår aktivitet av denne typen, og totalt er området brukt i til sammen 308 timer i en tidsperiode på fire år. I det faktiske forholdet utgjør dette knapt i overkant av tre døgn med offshoreaktivitet i året.

Sett opp imot den betydningen og de ringvirkningene et nytt akvakulturanlegg ved Skjelanger vil dra med seg, er det problematisk at en marginal aktivitet kan veies så tungt på vektskålen at Kystverket ikke kan godkjenne den omsøkte etableringen. Selv om det er i Kystverkets interesse å holde farvann og farled så åpen og uten installasjoner som mulig, har Kystverket også en plikt til å hensynta annet næringsliv og miljø.

Dersom lokaliteten blir etablert ved Skjelanger vil det åpne for at Blom Fiskeoppdrett kan utvikle driften på to andre og mindre gode lokaliteter (Allersholmen og Bøøya). Dette er gode grep for det samlede miljøet i området og kan bidra til at man får bedre kontroll på lusesituasjonen og andre sykdomsutfordringer, da driftsforholdene ved Skjelanger er vurdert til å være betydelig bedre. I Kystverkets avslag finner vi ikke en grundig vurdering akvakulturnæringens behov for areal eller de konkrete positive sidene ved at Blom Fiskeoppdrett får benyttet ny lokalitet ved Skjelanger, og dermed kan utvikle to mindre gode lokaliteter. Blom Fiskeoppdrett vil i tillegg komme i posisjon til og bedre kunne utnytte sin selskapskapasitet. Dette er i tråd med målene om økt vekst i akvakulturnæringen i Norge, hvor også Kystverket gjennom samarbeid kan gjøre gode vurderinger for å legge til rette slik at også denne næringen får den nødvendige plassen som trengs for drift og utvikling.

6.1 Muligheter for sameksistens

Havne- og farvannslovens formålsparagraf (§1) sier:

«Loven skal fremme sikker sjøtransport som transportform og legge til rette for effektiv, sikker og miljøvennlig drift av havn og bruk av farvann, samtidig som det skal tas hensyn til et konkurransedyktig næringsliv...»

Det konkurransedyktige næringslivet som loven viser til, bør Kystverket vektlegge og ta i betraktning når deres vurderinger gjøres. Dersom en næring gis forrang mot en annen næring, er det å forvente at næringsaktiviteten er av stort omfang, er godt etablert, og at det ikke er mulig med sameksistens med annen næring. Offshoreaktiviteten som beskrives i Mangersfjorden er svært liten og heller ikke særlig godt kjent for omgivelsene. I klagesaken fra adv. Thommesen knyttet til Toska sør (01.09.2017) er det beskrivelse om

Mangersfjorden som peker på at den eksisterende aktiviteten er forventet å minke og at dette ikke er det foretrukne området for venteområde:

«i tillegg ble det informert om at det per i dag ikke er aktuelt for CCB å benytte Mangersfjorden som venteområde i fremtiden. Det ble videre informert om at CCB primært anvender sjøområdet i Hjeltefjorden like utenfor Ågotnes som venteområde.»

Dette er nylig bekreftet av CCB som fortsatt sier at de ikke legger inn Mangersfjorden i deres risikovurderinger, og at området for CCB isolert sett ikke er viktig.

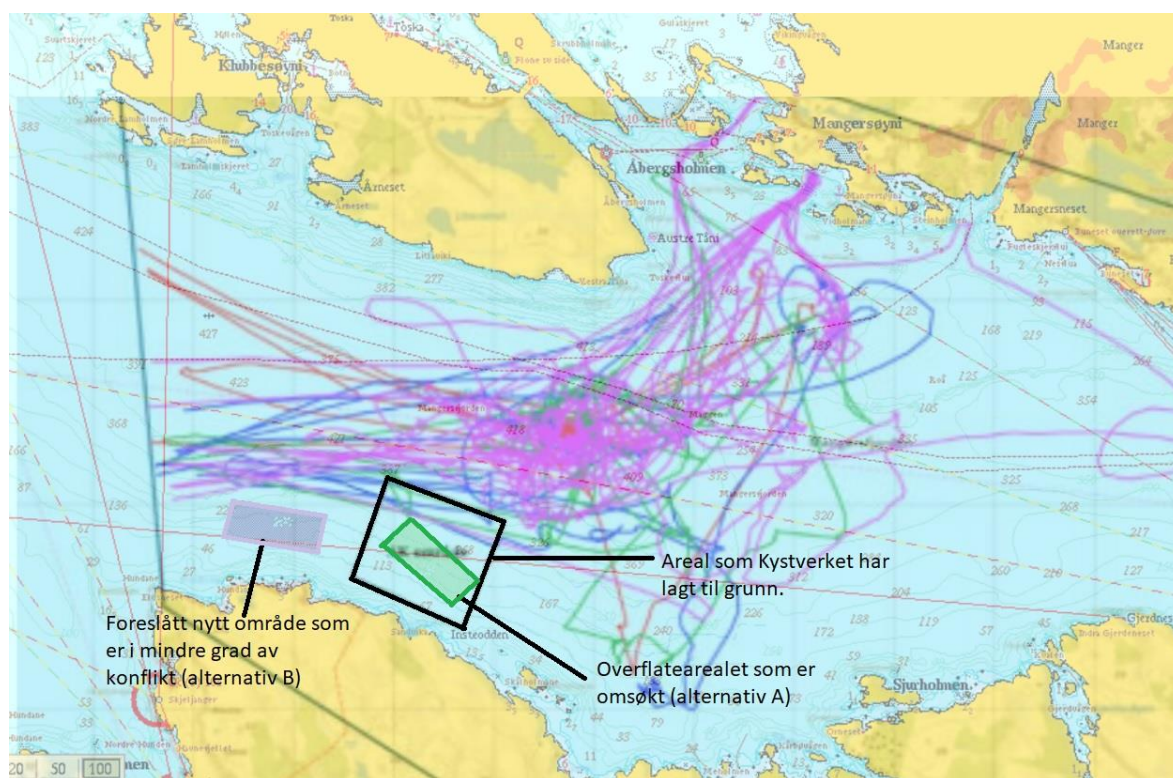
Disse utsagnene går imot tilbakemeldingen som Kystverket la frem (i epost 04.04.21) da den alternative B plasseringen ble presentert.

«Mangersfjorden er et veldig viktig område for lostjenesten, verftsindustrien på CCB, Hanøytangen og riggselskapene som bruker verftenes tjeneste. Fjorden er en trygg og god plass i dårlig vær, og gir god shelter for både sjø og vind. Samtidig er nærheten til verftene, Fedjeosen og havet viktig. Værvindu for å slepe eller seile tunge konstruksjoner til havs er ofte veldig korte, spesielt høst og vinteren, og derfor er denne nærheten viktig.»

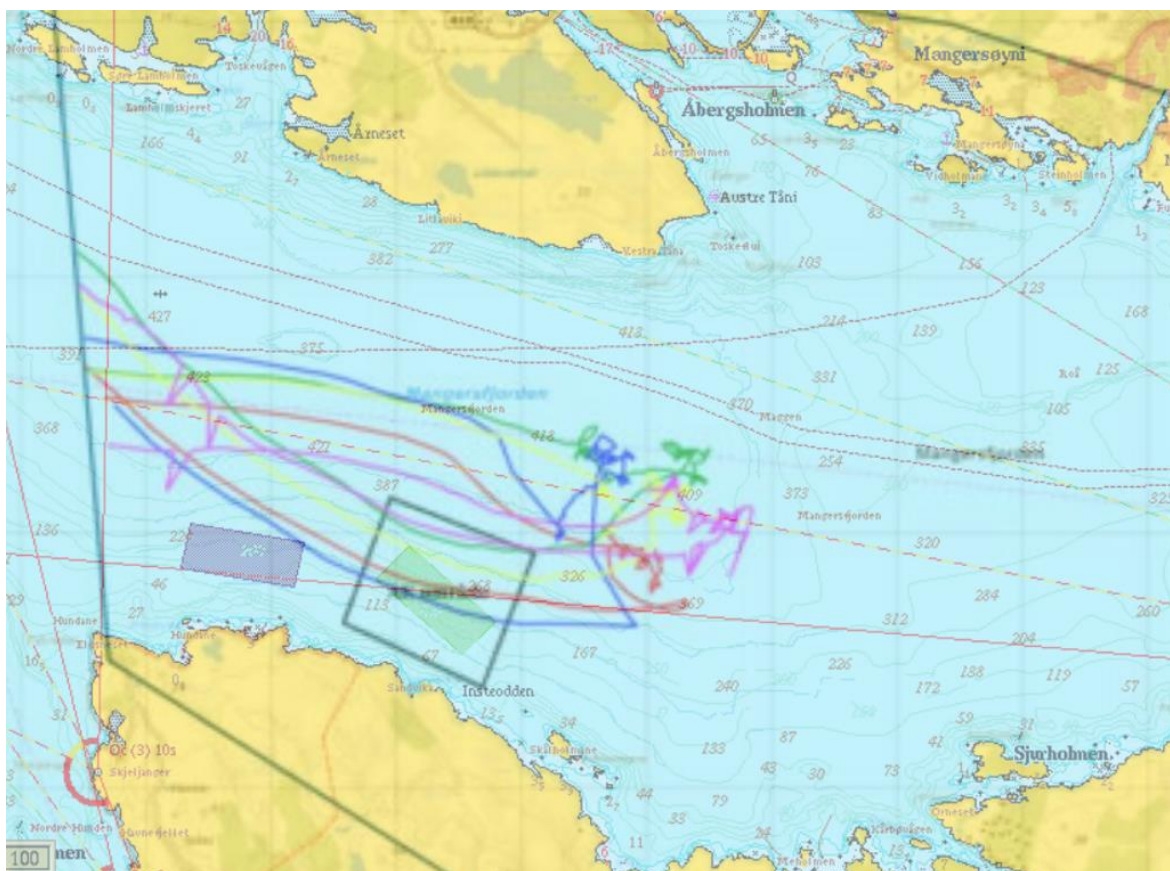
Det bør klareres hvorvidt den omtalte fremtidige aktiviteten som Kystverket fremmer er reell, og i hvor stort omfang det i tilfelle er snakk om. Som tidligere nevnt er ikke sjøområdet i Mangersfjorden hverken avsatt, eller regulert til nødhavn og/eller «viktige ankrings-opplagsplasser». Den beskrevne aktiviteten i siste tilbakemelding er mer enn ordinær ferdsel og bør etter vårt syn utredes opp imot andre ønskede interesser (jf. punkt 3).

6.2 Overlappende bruk og arealinteresser i konflikt

I trafikknottet fra Kystverket er en illustrerende firkant (svart markering) lagt til grunn for å vise hvor det omsøkte akvakulturanlegget vil ligge (jf. figur 3). Denne figuren samsvarer ikke med den faktiske omsøkte plasseringen av anlegget som i realiteten er rektangulært og ligger langs med land (grønn markering). Det er betydelig mindre arealkonflikt med hvor det har foregått slepeaktivitet når man legger det riktige arealet til grunn, enn det som Kystverket har brukt i sin vurdering.

Figur 3- Kartillustrasjon av det vurderte, det omsøkte (alternativ A), og det nye forslaget til plassering av anlegg (alternativ B).

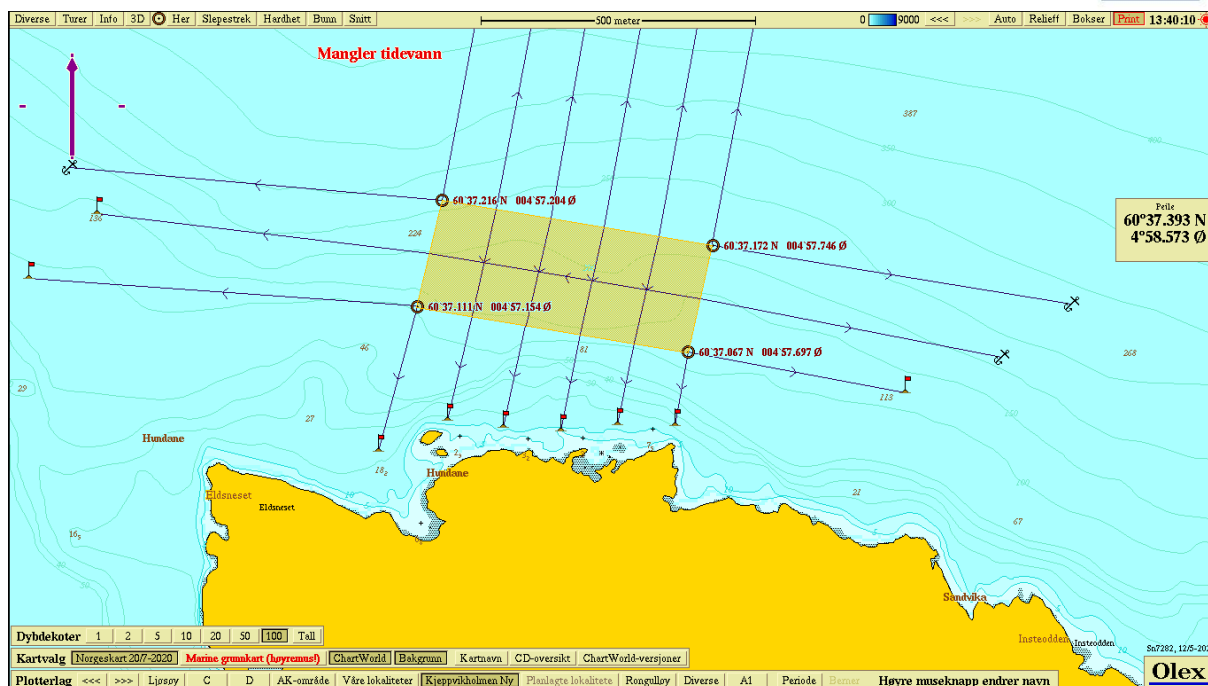

Figur 4 De samme arealene som i figur 3- Her vist med slepestreke fra aktiviteten til Lloyd Noble i september 2021.

Slepeaktiviteten fra Lloyd Noble viser mye aktivitet over området hvor det opprinnelige alternativ A var plassert, men liten til ingen konflikt med det nye forslaget til plassering av anlegget. Generelt sett er den alternative plasseringen av nytt anlegg ved Skjelanger uten tvil i mindre konflikt med den viste offshoreaktiviteten i Mangersfjorden.

Kystverket bør undersøke nærmere hvorvidt alternativ B plasseringen reelt sett er et problem for fremtidig offshoreaktivitet, eller om det er en mulighet for sameksistens. Det er mange fordeler med den nye plasseringen, både for synlighet av akvakulturanlegget fra bebyggelsen på Skjelanger og i forhold til avstand bort til naboanlegget ved Toska sør, samt det planlagte akvakulturanlegget til Lerøy ved Sjursholmen. Anleggets forøyninger strekker seg ut i flerbruksområdet, men kommer ikke inn i det registrerte fiskefeltet, og er i så måte heller ikke til hinder for utøvelse av fiske. For ordinær ferdsel vil det være god avstand bort til Årneset i nord og anlegget kan ikke sies å ligge slik at det kommer til å være til hinder for hverken større eller mindre skip.

Den foreslåtte nye plasseringen med koordinater er vist i bildet under.

Figur 5 Alternativ plassering B ved Skjelanger.

7 Oppsummering og avsluttende merknad

Slik vi ser situasjonen er det fullt mulig at Blom Fiskeoppdrett kan etablere nytt akvakulturlokalitet ved Skjelanger uten at dette skal være til hinder for skipstrafikken. Videre mener vi at holdepunktene for den omtalte offshoreaktiviteten er lagt i for stor grad vekt på, spesielt da den tilsynelatende ikke er omsøkt eller i tråd med gjeldende arealplan.

Vi har lagt frem forslag til alternativ plassering og ber Kystverket foreta en ny grundig vurdering av dette alternativet (B) og det opprinnelige omsøkte arealet (A). I den nye vurderingen ber vi Kystverket om også å vektlegge de positive sidene for akvakulturnæringen generelt, og spesielt denne lokaliteten sett opp imot dagens to lokaliteter som i tilfelle kan avvikles. Akvakulturnæring er en fremtidsrettet satsingsnæring i Norge og denne bør vektes høyt.

Avslutningsvis vil vi fremheve at Blom Fiskeoppdrett fortsatt er villig til å diskutere justering av anleggsområde og forøyninger, for så å komme til en enighet slik at disse to næringene kan utnytte de felles godene i Mangersfjorden i sameksistens.

Med vennlig hilsen

Blom Fiskeoppdrett AS

Øyvind Blom

Daglig leder

ob@blomsea.no